

Kumbara örneği

Ancak asıl önemli olan taşra teşkilatları ve adeta birer kumbarayı andıran vergi daireleridir. Kamu gelirlerinin tahakkuk ettirildiği, tahsil edildiği, kamu menfaatlerinin korunup kollandığı, mükelleflerle karşı karşıya geldiği, vergi yargısında kamu haklarının savunulduğu vergi vermekten kaçınan ve kaçanın takibe alındığı ana birimler vergi daireleridir.

Vergi dairelerinde görev yapan tüm personelin ortak bir söylemi vardır. "Yetim hakkını korumak" oralarda çalışan ve hayatlarını idame ettirme uğraşı içerisinde olan memurlara devletin başkışınında biraz farkı olması gerektiği kanaatindeyim.

Maliye Bakanlığı yıllardır ücret yelpazesini ayarlamada oldukça iddialı eylemler yapmış, hatta tercihleri kulak arkası eden tavırlarla bünyesinde haklı bir üne ulaşmıştır. Bu davranışın sonucu olarak Gelir idaresinde çalışan personelden yana tavır koymuş, "Gelir idaresini geliştirme fonundan" parmağını taşın altına sokan, net gelir kazandıran memurlarına çok değil ama bir kaç kuruş fazla verilmesini sağlayan cesur uygulamaları hayata geçirmiştir.

Ancak 1997 yılı için yapılan fon ayarlamaları sırasında ne hikmetse Merkez Teşkilatın da görevi hemen hemen tüm bürokratlar fondan aldıkları fazla mesai ücretlerini katlarken, gelir gerçek toplayıcısı durumdaki vergi dairesi müdürleri, müdür yardımcıları, şefleri ve memurları dışlanmış ve aylık üç sandöviç parasına denk gelen komik bir ayarlamaların muhatabı olmuşlardır. Kurban Bayramı'nın hemen öncesinde gerçekleştirilen bu operasyonun kamu maliyesinde görev yapan taşra personelini kırdığını ve üzdüğünü müşahade ettim.

Merkez Teşkilat'ında lojmanı, kamu oranı ve diğer sosyal imkanları olan üst düzey bürokratları elden kaçırmamak için kesenin ağzını açan yüksek bürokratların ve siyasilerin, emeğin gerçek sahibi olan ve devletten alacakları gelirden başka gelir alamayan personeline daha iyi bir gözle bakmasını beklerdim.

Ramazan Bayramı öncesi bir zamanlar maliye bakanlığı bünyesinde görev yapan ancak büyük mücadeleler sonucu oradan kopan Gümrük Müsteşarlığı çalışanlarına gümrük havuzundan personel başına 40 milyon lira "Kurban parası ve bayram harçlığı" dağıtılırken, Maliye Bakanlığı taşra teşkilatlarını unutmuş, merkezde çalıştırdığı uzmanlardan 900 bin lira fonu uygun bulmuştur. Buradan üst düzey bürokratlara seslenmeyi bir fazife biliyorum. Dünyanın hiç bir yerinde boşlukta duran çatı yoktur. Çatının altında, binanın gövdesinde, temelinde görev yapan taşra personeline, vergi dairelerine lütfen biraz farkı gözden bakınız. Ücret yelpazesinde dengeleri altüst eden uygulamaların sonuçlarını geçmişte yaşadık.

"Benim memurum işini bilir" söylemi bu uygulamalardan doğmuştur. Buna yol açmamak için en azından fon kararnamesinin bir daha gözden geçirilmesini acizane önermekteyim.

Bizden söylemesi...

Vergi daireleri unutuldu

Kamu gelirlerinin önemli bir payına sahip bulunan Gelir Kurumları Vergileri'nin beyan edilmesinde olduğu ayları yaşıyoruz. 21 Mart tarihinden itibaren Gelir Vergisi Beyan döneminde ülkemizin

Cihat
ÇETINKAYA

ülkü ve ünsütlü zenginleri 1996 yılında beyan ettikleri kazançlarını beyan ettiler. Beyan gelirleri verildiğinde bir kısmı vergi tekrarı yaşandı. Çok çok fazla kazandığı tahmin edilen ülkelerin düşük oranlarının yanı sıra, kendilerine bravo dedirten yeni zenginlerimizin yüksek beyanlarına da rastladık. Bayram seyran derken kamu gelirlerinin ikinci

önemli ayağı olan Kurumlar Vergisi Beyanname-leri'nin verilmesinde de son haftaya giriyoruz.

Özellikle sanayinin ve ticaretin büyük gelişme gösterdiği Bursa, Adana, İstanbul ve İzmir gibi şehirlerimizdeki holdinglerin 1996 yılında kazançlarının ne olduğu merakla bekleniyor. Bir zamanlar az da olsa KİT'ler kar ettikleri denemelerde bu grubun başını çekiyorlardı. Ancak 1997 Türkiye'sin'de büyük holdinglerin ve özellikle özel sektör bankalarının Kurumlar Vergisi şampiyonlarını sektörler itibariyle paylaşacaklarını tahmin ediyorum.

Peki, Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi ve daha bir çok vergiyi toplamak durumunda olan kamu personelinin durumu nedir?

Büyükü küçüklü hemen Türkiye'nin her ilçesinde kurulu vergi dairelerinde garer yapan, milyarlar hatta trilyonlara imza atan, her attığı imza ile devlete servetler kazandıran ve çoğu kez tavr ve davranışları nedeniyle vergi mükelleflerinin, siyasilerin boy hedefi olan maliye çalışanları emeklerinin karşılığını gerçekten alabiliyorlar mı?

Diğer bir ifade ile kendilerine onca sorumluluk ve görev yüklenen maliye memurları yürütmekte oldukları son derece meşakhatli görevleri nedeniyle haklarını alabiliyorlar mı? Maliye Bakanlığı ve bünyesindeki gelir idaresi Türkiye'nin hemen hemen her yerindeki teşkilatları ile en büyük kuruluştur. Türkiye'de ekonomik kalkınmanın ve halkın refah seviyesinin yükseltilmesinin vergi gelirlerinin artırılması ile doğru orantılı olduğu bütün toplum kesimlerinde dile getirilmekte ve kabullenilmektedir.

Devletin ana gelir kaynağını teşkil eden vergilerin toplanmasında görev alan maliye çalışanlarına "Kurban dibine ışık vermez" misali genel ücret politikasının kurbanları olarak çalışmalarını sürdürmektedir. Yapılan iş kamu hizmeti olarak değerlendirildiğinden, maliyecilerin gelir elde etme, vergi salma, devlet hakkını koruma, kötü niyetli mükelleflerle uğraşma fonksiyonları nedense siyasiler ve üst yöneticiler tarafından görülmemektedir.

28 NISAN / 4 MAYIS 1997 SAYI 282 • İS VE POLİTİKA DÜNYASINDA KARAR VERENLERİN GAZETESİ KOYUNDA

BÜYÜK MİLLİYETÇİ VE KÖMÜR